

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVÍŠTĚ
V PARDUBICÍCH

Památky s mezinárodním přesahem

Mezi památkami světového dědictví nacházíme pestrý soubor přírodních a kulturních památek, které byly pro svou mimořádnou univerzální hodnotu oceněny Organizací pro vzdělání, vědu a kulturu (UNESCO). V České republice se v současné době nachází 14 různorodých památek, které figurují na prestižním seznamu světového dědictví, péče o ně je zde dlouhodobě vnímána jako společenská priorita. Od roku 1992, kdy byla zapsána první tři města, se díky intenzivnímu restaurátorskému úsilí změnil výrazně k lepšímu technický i vizuální stav většiny památek. Řada mezinárodních ocenění za příkladnou památkovou obnovu byla udělena stavbám právě z těchto míst.

Litomyšl, zámecký areál, vrcholně renesanční arkádový zámek, navazující na italské vzory, s rozsáhlým areálem. Zachovaly se reprezentativní interiéry i originální exteriér s tvarově bohatými štíty a rekonstruovanou lunetovou římsou, které završují všechna zámecká průčelí. V roce 1999 zapsán na Seznam světového dědictví UNESCO.

Zámek v Litomyšli představuje jedinečný příklad adaptace italského letohrádku pro podmínky zaalpských zemí. Typickým výzdobným prvkem jsou figurální a psaníčková sgrafita, která pokrývají celou fasádu zámku. Na jejich restaurování v 70. a 80. letech 20. století se podílel známý umělec Olbram Zoubek.

Zvýšená popularizace památek UNESCO však přináší i problémy. Přetížení lokalit turistickým ruchem se projevuje mimo jiné postupným odchodem původních obyvatel, tlakem na nepřiměřené komerční využívání historických objektů i zvýšenou dopravní zátěží. Od roku 1999 probíhá stálý monitoring památek světového dědictví, jehož úkolem je vyhodnocovat všechny rizikové faktory, které ohrožují památky samé i jejich hodnotu pro uchování světové kulturní diversity.

Kladruby nad Labem, areál hřebčína s kmenovým chovným stádem starokladrubského koně. Část krajiny v okolí hřebčína byla prohlášena památkovou zónou Kladrubské Polabí. V roce 2002 bylo kmenové stádo běloušů prohlášeno za národní kulturní památku. Chov ceremoniálních kočárových koní po staletí formoval i okolní krajinu, která byla v roce 2019 zapsána na seznam světového dědictví UNESCO.

Krajina v okolí hřebčína byla po staletí formována chovem koní. Síť cest s alejemi vzrostlých stromů, osové průhledy a zelené pastviny jsou jejími typickými prvky.